

Länsstyrelsen
Värmland

Miljöanalys
Matilda Elgerud

BESLUT

Datum
2012-09-25

Sida
1(5)

Referens:
513-279-2012
513-281-2012
513-282-2012

Enligt sändlista

Beslut om vattenskyddsområde och föreskrifter för Sörmon, Härtsöga och Östra Sörmon, Karlstad kommun

Beslut

Länsstyrelsen beslutar att ett område i anslutning till Sörmons och Härtsögas vattentäkter samt Östra Sörmons grundvattenförekomst i Karlstad kommun förklaras som vattenskyddsområde för grundvattentillgång. Beslutet fattas med stöd av 7 kapitlet 21 § miljöbalken.

Länsstyrelsen beslutar vidare att föreskrifter om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter ska gälla inom vattenskyddsområdet.

Föreskrifternas tredje paragraf ska även gälla för allmänheten.

Den 1 januari 2013 träder föreskrifterna i kraft, men förbud och tillståndsplikt för befintliga verksamheter börjar gälla först den 1 januari 2015. Beslutet är fattat enligt 7 kapitlet 22 och 30 §§ miljöbalken

Gränserna för vattenskyddsområdet framgår av kartan i bilaga 2, och föreskrifterna finns i bilaga 3.

Länsstyrelsens beslut gäller omedelbart, även om det överklagas.

Redogörelse för ärendet

Karlstad kommun har ansökt hos Länsstyrelsen om att fastställa vattenskyddsområde och föreskrifter för de kommunala vattentäkterna i Sörmon och Härtsöga samt grundvattenförekomsten Östra Sörmon den 31 maj 2010. Ansökan gjordes för vart och ett av de tre områdena men med en yttre zon som gemensamt skyddsområde (tertiär zon).

Länsstyrelsen har tillsammans med kommunen ändrat och kompletterat kommunens ursprungliga förslag.

Den 7 juli 2011 har Länsstyrelsen skickat ut information om förslag till beslut om vattenskyddsområde med tillhörande föreskrifter till alla kända fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till marken.

Ett föreläggande om att yttra sig över förslaget har genom kungörelse publicerats i ortspressen (Nya Wermlands-Tidningen och Värmlands Folkblad) den 24 juni 2011.

Länsstyrelsen har sammanställt och bemött de yttrande som kommit in, se bilaga 5 om samrådsredogörelse. Förslaget till skyddsområdet har inte

Datum
2012-09-25Referens:
513-279-2012
513-281-2012
513-282-2012

ändrats. Däremot blir hela skyddsområdet gemensamt för de två nuvarande vattentäkterna och grundvattenförekomsten med olika zonindelningar. Förslaget till skyddsföreskrifterna har ändrats till gemensamma föreskrifter för vattentäkterna och framtida vattentäkt. Skyddsföreskrifterna är delvis ändrade efter diskussioner med kommunen och andra myndigheter. I samrådsförslaget överlappar Sörmons och Kattfjordens vattenskyddsområde varandra. Gränsen är nu ändrad så att Sörmons skyddszon, med striktast restriktioner, gäller.

Beskrivning av vattentäkterna och skyddsområdet

Vattentäkterna Sörmon och Härtsöga

Vattenförsörjningen i Karlstad tätort, Hammarö, Alster, Skattkärr, Väse och delar av Skåre baseras på;

- ytvatten som tas från Kattfjorden och infiltreras i jorden på Sörmon
- grundvatten från 12 stycken brunnar borrade i jorden på Sörmon
- grundvatten från en brunn grävd i jord vid Härtsöga.

Det infiltrerade vattnet och grundvattnet från Sörmons vattentäkt behandlas i Sörmons kommunala vattenverk dit cirka 72 000 abonnenter är anslutna. Det aktuella vattenuttaget uppgår till 22 000 – 24 000 kubikmeter per dygn. Grundvattnet vid Härtsöga behandlas i Härtsöga kommunala vattenverk. Genom distributionssystemet förbinds vattenverket i Härtsöga med vattenverken i Sörmon och Hynboholm. Detta innebär att de till en viss del utgör reservsystem för varandra. Det aktuella vattenuttaget vid Härtsöga uppgår till cirka 290 kubikmeter per dygn.

Vid driftsavbrott i Hynboholm är det främst vatten från Härtsöga som distribueras inom Skåre tätort.

Ledningsförbindelse för dricksvatten finns även mellan Sörmon och Karlstad-Grums Vattenverksförbund (KGVF) med vattentäkterna Mellerudstorp och Törne. KGVF försörjer delar av Grums kommun och delar av Karlstads kommun med dricksvatten från Mellerudstorp och Törne.

Framtida vattentäkt Östra Sörmon

Östra Sörmon har idag ingen anlagd vattentäkt i det grundvattenmagasin som finns på området. Östra Sörmons framtida vattentäkt är tänkt att klara ett ökat behov av dricksvattenförsörjning för Karlstad kommun.

Även här ska infiltration med ytvatten från Kattfjorden ske och vatten ska tas från brunnar borrade i jord på området. Vattenuttaget kan komma att uppgå till ungefär samma storleksordning som vattenuttaget vid Sörmons vattenverk, det vill säga 22 000 – 24 000 kubikmeter per dygn.

Framtida uttagsbehov

Antalet anslutna abonnenter till Sörmon och Härtsöga vattentäkter väntas öka. Med nuvarande takt på befolkningsökningen bedöms kommunen ha

Datum
2012-09-25Referens:
513-279-2012
513-281-2012
513-282-2012

100 000 innevånare kring år 2045. För att kunna försörja alla med dricksvatten i Karlstad och på Hammarö är förutsättningarna att en ny vattentäkt på Östra Sörmon anläggs.

Ledningsförbindelsen mellan Sörmon, Mellerudstorp och Törne gör att Sörmon och i framtiden också Östra Sörmon kan utgöra reservsystem för Grums. Men även att dricksvatten kan distribueras till Karlstad tätort om behov uppstår. I det fall intaget i Kattfjorden måste hållas stängt, och ingen infiltration kan ske i Östra Sörmon bör viss vattenmängd fortfarande kunna tas ut i brunnarna från det grundvatten som naturligt finns i Sörmons område.

Vattenskyddsområdet

Gränserna för vattenskyddsområdet framgår av den bifogade kartan i bilaga 2. Där framgår även att skyddsområdet är indelat i fyra zoner: vattentäktzonen samt primär, sekundär och tertiär skyddszon. De tre första zonerna finns på olika platser inom skyddsområdet. Indelningen i de olika zonerna är gjord utifrån hur snabbt grundvattnet strömmar till vattentäkterna.

I vattentäktzonen ska ett effektivt närskydd för vattentäkten säkras. Här är all annan verksamhet än vattentäktverksamhet förbjuden. Inom den primära zonen tar det upp till 100 dygn för grundvattnet att strömma till vattentäkten. Den sekundära zonen är avgränsad så att grundvattnet i zonen tar upp till 1 år att strömma till vattentäkten.

Den tertiära zonen syftar till att skydda från föroreningar som i ett långt tidsperspektiv kan påverka vattentäkten.

Skyddsområdet omfattar hela det bedömda och gemensamma området för Sörmon, Härtsöga och Östra Sörmon där vatten rinner till vattentäkterna och grundvattenförekomsten (tillrinningsområdet).

Länsstyrelsens bedömning

Vattenskyddsområdet

Ett vattenskyddsområde bör normalt ges sådan omfattning att garantier skapas för att råvattnet efter normal rening kan användas för sitt ändamål. Länsstyrelsen bedömer att det är miljömässigt motiverat att inkludera hela tillrinningsområdet i skyddsområdet, eftersom risknivån i stora delar av tillrinningsområdet bedöms vara hög. De gränser som Länsstyrelsen har fastställt är framtagna utifrån förhållanden i grundvattnet och marken samt utifrån resultatet av Karlstad kommuns riskanalys. Dessutom har Naturvårdsverkets handbok om vattenskyddsområde (2010:5) med allmänna råd använts.

Föreskrifterna

Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna för vattenskyddsområdet är miljömässigt motiverade och proportionella i förhållande till enskilda intressen.

Datum
2012-09-25Referens:
513-279-2012
513-281-2012
513-282-2012

Bedömningen är i huvudsak grundad på vad som framkommit i den riskanalys som Karlstad kommun har gjort. Föreskrifterna behövs för att säkerställa ett effektivt skydd för grundvattnet inom skyddsområdet, så att vattnet efter normal rening kan användas för dricksvattenförsörjning. De ska förtydliga och konkretisera miljöbalkens krav på försiktighetsmått som allmänt gäller inom vattenskyddsområden genom att föreskriva de inskränkningar som behövs i markanvändningen utifrån de speciella förutsättningar som råder kring vattentäkterna vid Sörmon och Härtsöga samt grundvattenförekomsten Östra Sörmon. Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna är utformade i enlighet med 7 kapitlet 25 § miljöbalken. Det vill säga att inskränkningen i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Upphävande av tidigare beslut

Detta beslut ersätter tidigare beslut för

- Sörmons vattentäkt, vattendom (VA73/80) den 5 november 1981.
- Härtsöga vattentäkt, vattendom (A52/1948) den 23 december 1948 och Länsstyrelsen Värmlands resolution (III M-50-1957) den 29 maj 1959.

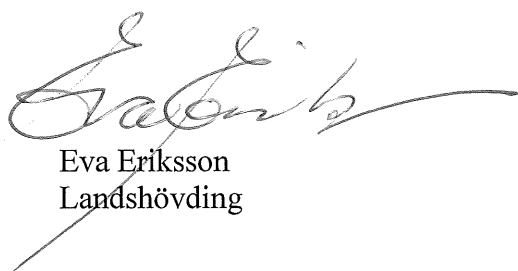
i de delar som avser vattenskyddsområde med därtill hörande föreskrifter.

Hur man överklagar

Det här beslutet kan överklagas hos Miljödepartementet. För mer information om hur man överklagar, se bilaga 1.

Beslutsfattare i ärendet

Landshövding Eva Eriksson har fattat beslut i ärendet. Miljöhandläggare Matilda Elgerud har varit föredragande. I den slutliga handläggningen har även chefsjurist Lars-Ove Olsson, verksamhetschef Torben Ericson, enhetschef Märet Engström och miljöhandläggare Karin de Beer och Ann-Cathrin Milder deltagit.

Eva Eriksson
Landshövding

Matilda Elgerud
Miljöhandläggare

Referens:
513-279-2012
513-281-2012
513-282-2012Datum
2012-09-25

Bilagor:

1. Hur man överklagar
2. Karta över området
3. Skyddsföreskrifter
4. Kungörelsemanus
5. Samrådsredogörelse

Sändlista:

Karlstad kommun, Kommunstyrelsen, 651 84 Karlstad
Karlstad kommun, Miljöförvaltningen, 651 84 Karlstad
Karlstad kommun, Miljönämnden, 651 84 Karlstad
Karlstad kommun, Teknik- och fastighetsförvaltningen, 651 84 Karlstad
Karlstad kommun, Teknik- och fastighetsnämnden, 651 84 Karlstad
Havs- och vattenmyndigheten, Box 11930, 404 39 Göteborg
Lantmäteriet, Box 288, 651 07 Karlstad
Räddningstjänsten Karlstadsregionen, Räddningscenter
Sandbäcken, 653 40 Karlstad
Skogsstyrelsen, Region Svea, Portalgatan 2 B, 754 23 Uppsala
Sveriges geologiska undersökning, Box 670, 751 28 Uppsala
Trafikverket, Region Väst, 405 33 Göteborg
Samtliga markägare inom det beslutade vattenskyddsområdet